

ad Ezchielem prophetam: Tu prædica, si te audierint lu-
craberis animas eorum: si quo minus, ipsi sibi uiderint:
tu tñ liberaris à perditione eorū. ¶ Et ad hæc quis ido-
neus, non enim sumus sicut plurimi adulterantes uerbū
dei, sed ex sinceritate sicut ex deo coram deo in Christo
loquimur.) Pseudo apostolos tangit diuersos, qui cor-
rupta doctrina uerba dei, per malam interpretationem
adulterabant, tollentes diuinum sensum, ponebant hu-
manum. Ex quibus quidam zelum habentes traditionis
Iudaicæ, nec de Christo bene docebant, ideo minus ido-
neos hos dicit. Apostolos autem sinceriter prædicasse
sicut ex deo datum est, ante deum: id est quomodo deus
dedit, ipso teste in Christo loquebantur, non suam quæ-
rentes, sed dei gloriam: hoc est in Christo loqui, eius ho-
norem & potentiam prædicare.

CAPVT III.

Incipimus iterum nosmetipsos commen-
dare.) Quoniã pseudoapostolos notat,
praua eorum commenta designans, se au-
tem uerum prædicatorem testatur, uideſ
iterum commendare se, sicut in prima epi-
stola. Et ne hoc uersutia aliqua terrefiris
lucri gratia facere uideretur, adiecit: ¶ Aut nunqd indi-
gemus sicut quidam cōmendatitijſ epistolis ad uos aut
ex uobis?) Hoc dicens & suum sensum purgat, & ad-
huc pseudoapostolos notat, q̄s proprii honoris & quæ-
sus causa circuire ecclesias, pbat, ad auferendam nō tri-
buendam salutē, ex his erant quibus dicit dominus: Co-
medetis domos uiduarum & pupilloꝝ, oratione longa
orantes; p̄pterea accipietis magis iudicium. Hi em̄ & res
eorꝝ & a:as inuadebant. Apostolus autē nec res eorum
tāgebat, & ueritate doctrinæ animas eorꝝ inuadebat.

Matth. 23.

Nō ergo carnaliter sed spiritualiter se cōmendabat ad p̄fectum salutis illorū, ut de illo hoc crederent quod erat, quia qui de bono male sentit peccat, ac per hoc commendatio hęc istis magis proficit. ¶ Epistola nostra uos estis scripta in cordibus nostris. ¶ Epistola salutis indicium est. Recte ergo ait: quia salus Corinthorum in corde erat. ¶ Apostoli & eorum qui cum illo erant, semper enim de salute eorum cogitabant. Cum ergo in corde sunt Apostoli & eorum qui cū ipso erant, epistola sunt scripta in cordibus eorum, quia qui semper alicui⁹ memor est, script⁹ est in animo eius. ¶ Quæ cognoscitur & legitur ab omnibus hominibus, manifestati, quæ estis epistola Christi ministrata à nobis. ¶ Apertū est quia cū dicunt Christiani epistola Christi sunt indicantes salutē quā dedit deus in Christo oībus hominibus scribentibus Apostolis, dū em̄ docēt scribunt. ¶ Scripta non atramento sed spiritu dei uiui. Quoniam quæ promissa sunt, æterna sunt, idcirco dei spiritu scripta dicuntur qui semper est, temporalia autē atramento quod obsolescit & perdit memoriam. ¶ Non in tabulis lapideis, sed in tabulis cordis carnalibus. Nunc legem ueterē pulsat, quæ primum data in lapideis tabulis abolita est, fractis tabulis sub monte à Mose. Noua autem lex in animo scribitur, hoc est, in corde nō per calamum sed per spiritum. ¶ Quia fides enim æterna res est, ab spiritu scribitur ut maneat. Vetera autem præcepta deficiente mundo cessabunt. Quomō ergo differt lex à lege, ita differunt dispensatores illius legis à dispensatoribus legis fidei.

Fiduciam autem talem habemus per Christum ad deum. ¶ Quanta dignitas sit in Apostolis manifestat cum dicit: Fiduciam autem talē habemus ad deum per Christum, ut ostendat ueteres non hanc habuisse fiduciam ad deum, quia minor fuit administratio. ¶ Non quod sufficientes sumus æstimare aliquid à nobis tanq̄ à nobis sit, sed sufficientia nostra ex deo est, qui & idoneos nos fecit ministros noui testamenti, non litera

sed

sed spiritu. **Litera em̄ occidit, (spiritus autē uiuificat.)** Quāuis præferat apostolicam dignitatem, in dei tamen laudem, prumpt, non istud meritis humanis ascribens, sed eius gratiæ qui dignatus est, p̄ uita humana salutarē prædicationem ordinare, quæ quos lex uetus reos tenebat, saluaret, data remissione peccatorum per Iesum Christum dominum nostrum. **Literæ enim ad hoc datae sunt Mosi, ut contemneret legem occideret secundum ius naturæ, Spiritus autem, id est, lex fidei, quæ non scribitur sed animo continet, uiuificat reos mortis, conuertentes tamen se ut iustificari de cætero nō peccent.** Recte ergo data fuerat lex ut timor esset peccandi. ¶ **Sed quia fragile est genus humanum, misericordia dei data est in prædicatione apostolis, ut donatis peccatis euaderent mortē, credentes in Christum.** Hęc est prædicatione noui testamēti, quod promiserat deus per prophetas. ¶ **Quod si administratio mortis literis formata in lapidibus fuit in gloria, ita ut nō possent intueri filiū Israël in faciem Mosi, p̄pter gloriam uultus eius quæ euacuat, quomō non magis administratio spiritus erit in gloria?** Manifestum est maiorem esse gratiam legis fidei, q̄ legis Mosi. Quamuis enim ad hoc data sit lex Mosi ut prodesset, cōtempta tamen facta est lex mortis. Ergo quia peccatoribus prouidere non potuit, uenit lex fidei, quæ hos saluaret, non solnm ignoscens, sed & iustificans eos. Multum ergo interest inter legem & legem. Tunc enim maculati peccato uultu Mosi descendenti de mōte cum lege accepta in tabulis intueri non poterant, quia gloriosa facta fuerat factes eius, ne à peccatoribus possit aspici quia digni erant morte. Quæ nunc gloria euacuat per legem spiritus, cum accepta remissione peccatorum facti iusti, digni sunt aspicere & possunt gloriam dei, sicut uiderūt in monte Petrus & Ioānes & Iacobus gloriam Christi. ¶ **Si em̄ in administratiōe dānationis gloria, multo magis abundabit administratio iusticiæ in gloria.** Hoc dicit, quia amplius est donū iusticiæ dei per fidem Christi, q̄ legis ueteris, q̄ magis gloria in salute est q̄ in morte.

quàmuis iuste damnet, tamen ad laudem proficit magis si indulgeat, ut possit reus corrigere se. ¶ **Nec enim gloriosum factum est id quod glorificatum est in hac parte propter excellentem gloriam.**) Manifestum est non esse factum gloriosum quod uisum est in uultu **Mosi** gloriosum. Quando enim nulli profuit gloria uultus eius, non habuit fructum gloriæ, sed magis obfuit, licet non suo uitio, sed peccantium, tamen in hac parte gloria nō est. Illa autem est magis gloria quæ abundat in gratia, ut purificati homines dono dei, absterfa caligine possint uidere gloriam **Christi**. ¶ **Si enim quod euacuatur fuit in gloria, multo magis quod permanet in gloria est.**) Non negat gloriam fuisse in lege uel in uultu **Mosi**, sed nō permansit in **Mose**, quia figura erat in **Mose** non ueritas, ideo adueniente saluatore cessauit figura, quia apparuit ueritas manens semper: **Vt** quantum interest inter imaginem & ueritatem, tantum intersit inter gloriam uultus **Mosi** & gloriam **Christi**, ideo supra dixit, propter excellentem gloriam. Illa enim tanta erat gloria quanta debuit credi seruo: **Hæc** uero tanta quanta est genitoris eius, quia dominus **Iesus Christus** in gloria est dei patris. Sicut enim uespere stellæ gloriofæ sunt, oriente autem sole euacuatur earum claritas, ita & **Mosi** gloria euacuatur apparente gloria **Christi**. ¶ **Habentes autem talem spem, multa fiducia utamur.**) Spem habere nos dicit uidendi gloriam, non talem qualis fuit in uultu **Mosi**, sed eam quam uiderunt tres apostoli in monte, reuelante se domino. Hinc igitur conicere debemus quantum nobis contulit diuina clementia, quantumq; nos superioris gratiæ dono ditare dignata est quàm dederat **Iudæis**. **Iudæi** enim cum minor esset gloria uultus **Mosi**, eam speculari non poterant, nos uero non **Mosi** gloriam quæ inferior est, sed excellentem saluatoris gloriã uisuros nos credimus. **Iudæi** ergo serui gloriã nō meruerunt uidere, nos autē domini communis gloriam sumus uisuri. Ideoq; & nos uicem reddere in quantum possumus debemus beneuolentiæ dei, ut propensiores si

mus in eius amore, qui nobis fidutiã dedit, abluens nos à peccatis uidendi gloriã dei. Nunc itaq; opus est ut creſcat in nobis fidutiã bonis actibus parata. Tantũ enim uidebimus, quantum credimus. ¶ **Et non sicut Moſes ponebat uelamen ſuper faciem ſuã, ne intuerentur filij Iſrael uſq; ad finẽ eius quod euacuatur.**) Quoniã digni facti ſumus per gratiam dei uidere gloriam Chriſti, idcirco non ſicut Moſes ait ponebat uelamen ſuper faciẽ ſuã, ne intuerentur filij Iſrael. Ideo ponebat uelamẽ, qm̄ ſplẽdorem uultus eius ferre non poterãt cauſa peccati, quo ſublato poteſtas datur uidendi gloriam dei uſq; ad finẽ eius, quia tãdiu non reuelatur, quãdiu relicta lege conuertantur ad gratiam fidei, & ſic euacuatur. **Accedente enim dignitate per fidem, euacuatur indignitas.** ¶ **Sed obtuſi ſunt ſenſus eorum uſq; in hodiernum diem.**) Tandiu obtuſos dicit quamdiu non credunt. Quæ obtuſio incredulitatis obuenit, ideo conuerſis ad fidẽ acur acies mentis, ut uideant diuini luminis ſplendorẽ, ¶ **Adiſſum uelamen in lectione ueteris teſtamẽti manet dum non reuelatur, quia in Chriſto euacuatur.**) Obtufio ait hæc in lectione Exodi manet quamdiu credant. Non enim reuelatur, niſi credant. In Chriſto enim euacuatur, hoc eſt, per fidem Chriſti auferetur uelamẽ. Amoto enim deliceo, incipiunt uidere, quod obſtante peccato uidere non poterant. ¶ **Sed uſq; in hodiernum diẽ cum legitur Moſes uelamẽ eſt ſupra cor eorum.**) Maniſteſtum eſt quia cum legitur hæc pars legis, ſententia illorum recitatur qui ſunt ſub lege. ¶ **Cum autẽ conuerſus fuerit ad dominũ, auferetur uelamen.**) Conuerſi ad dominum, hoc eſt, credere in Chriſtum, ut agnoſcens dominum ueniam mereatur accipere, hoc eſt, auferri uelamen, ſententiam euacuari, qua tenebatur reus ſub lege. ¶ **Dominus autẽ ſpiritus eſt. Vbi autem ſpiritus domini ibi libertas.**) Qm̄ deus ſpiritus eſt, per Chriſtum legem dedit ſpiritus, nõ literis utiq; ſcriptam, ſed p̄ fidẽ aĩs intematã, nõ quæ uiſibilia doceat, ſed iuiſibilia credi ſua deat

quæ